

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Засновано у 2001 р.

Випуск 50 (3–2016)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2016

УДК 330-339; 321.7; 159.9
ББК 65.9(4УКР)29-2я43
М58

Редакційна колегія

Курко М. Н., д-р юрид. наук, проф. — головний редактор
Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора
Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Політичні науки

Антонюк О. В., д-р політ. наук, проф., Бабкіна О. В., д-р політ. наук, проф., Бідзюра І. П., д-р політ. наук, Варзар І. М., д-р політ. наук, проф., Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф., Гончаренко О. М., д-р іст. наук, Мелков Ю. О., д-р філос. наук, доц., Піляєв І. С., д-р політ. наук, Попов В. Ж., д-р іст. наук, проф., Сурмін Ю. П., д-р соціол. наук, проф., Хижняк І. А., д-р іст. наук, проф., Шуба О. В., д-р політ. наук, проф.

Юридичні науки

Александров Ю. В., канд. юрид. наук, проф., Ануфрієв М. І., д-р юрид. наук, проф., Бандурка О. О., д-р юрид. наук, проф., Бородін І. Л., д-р юрид. наук, проф., Гаркуша В. С., канд. юрид. наук, доцент, Демченко С. Ф., д-р юрид. наук, Джунь В. В., д-р юрид. наук, проф., Ковальська В. В., д-р юрид. наук, ст. наук. співр., Корнієнко М. І., канд. юрид. наук, проф., Курко М. Н., д-р юрид. наук, проф., Мартиненко О. А., д-р юрид. наук, проф., Муравйов К. В., канд. юрид. наук, доц., Недюха М. П., д-р філос. наук, проф., Подоляка А. М., д-р юрид. наук, проф., Романенко Є. О., д-р наук з держ. упр., доц., Темченко В. І., канд. юрид. наук, доц., Хрис-

тинченко Н. П., канд. юрид. наук, Юлдашев О. Х., д-р юрид. наук, проф., Ярмиш О. Н., д-р юрид. наук, проф.

Економічні науки

Захожай В. Б., д-р екон. наук, проф., Дахно І. І., д-р екон. наук, проф., Дмитренко Г. А., д-р екон. наук, проф., Куроченко О. В., д-р екон. наук, проф., Пила В. І., д-р екон. наук, проф., Радзівський О. І., д-р екон. наук, Федоренко В. Г., д-р екон. наук, проф., Шостак Л. Б., д-р екон. наук, проф., Швець В. Я., д-р екон. наук, проф., Баєва О. В., д-р біол. наук, проф., Сафонова В. Є., д-р екон. наук, Хачатрян Г. Е., д-р екон. наук.

Педагогічні та психологічні науки

Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф., Юник Д. Г., д-р пед. наук, проф., Кучерявий О. Г., д-р пед. наук, проф., Рижиков В. С., д-р пед. наук, доц., Ельбрехт О. М., д-р пед. наук, доц., Гуменникова Т. Р., д-р пед. наук, доц., Добрянський І. А., д-р пед. наук, проф., заслужений працівник освіти України, Анісімов М. В., д-р пед. наук, проф., Балл Г. А., д-р психол. наук, проф., Лігоцький А. О., д-р пед. наук, проф., Ложкін Г. В., д-р психол. наук, проф., Приходько Ю. О., д-р психол. наук, проф., Синьов В. М., д-р пед. наук, проф., Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф., Чуприков А. П., д-р мед. наук, проф., Бучек А. О., д-р психол. наук, проф.

Рекомендовано до друку Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 28 вересня 2016 р.)

Міжрегіональна Академія управління персоналом.

М58 Наукові праці МАУП / редкол.: М. Н. Курко (голов. ред.) [та ін.]. — К. : МАУП, 2001. — Вип. 50 (3–2016). — К. : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. — 212 с.: іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику наукових праць публікуються статті науковців, які займаються проблемами розвитку політології, права і економіки.

Для науковців, викладачів, студентів, а також усіх, кого цікавить розвиток науки в Україні.

Збірник “Наукові праці МАУП” за наказом Міністерства освіти і науки України від 09.03.16 № 241 визнано як фахове видання з політичних наук (дата включення 26.05.10), юридичних наук (дата включення 31.05.11), економічних наук (дата включення 21.11.13).

ББК 65.9(4УКР)29-2я43+67.9(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2016
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2016

ЗМІСТ

ЗВЕРНЕННЯ ДО ЧИТАЧІВ	5	Лебеденко С. Б. Проблема ядерної безпеки на Корейському півострові у зовнішній політиці США	67
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ	7	ЮРИДИЧНІ НАУКИ	73
Гула Р. В. “Русский мир” — фантом чи реальність? Аспекти політологічного аналізу	7	Ануфрієв М. І. Адміністративно-правовий статус військово-цивільних адміністрацій в зоні проведення антитерористичної операції	73
Бондар Ю. В. Царське діло	15	Литвиненко В. І. Інтерактивність податкового обміну як механізм ефективності запобігання та протидії корупції в Україні	77
Ткач Д. І. Взаємодія церкви та політики (аналіз угорського досвіду)	23	Подоляка С. А. Особливості методологічного підходу в рамках дослідження прокуратури як суб’єкта адміністративного процесу	83
Гольцов А. Г. Міжнародні регіональні студії: геополітичні аспекти	29	Стасюк С. В. Інформаційний компонент ефективності взаємовідносин правової держави та платників податків	90
Колісниченко Р. М. Економічна складова глобалістичної свідомості у світлі аналізу класифікацій країн світу	36	Беляй О. І. Щодо актуальності розбудови методологічних засад дослідження розвитку інформаційного суспільства та інформаційного законодавства	96
Савойська С. В. Комунікативна політика Фінляндії в якості мовного досвіду для сучасної України	42	Іванов Д. В. Еволюція інституту суспільного телебачення і радіомовлення у Польщі, перспектива майбутніх трансформацій	100
Ткач Д. І., Цибух В. І. Туризм як важливий чинник соціально-культурного розвитку держави (на прикладі досвіду Угорщини та Греції)	48	Ляшенко О. В. Акцесорність поруки за римським правом	104
Ванчев І. В. Концептуальне конституювання прав людини: теоретико-методологічний аспект	53	ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	110
Климков І. І. Електронна демократія та формування ціннісно-смыслових орієнтирів сучасного світу	57	Літвінов О. П., Логвінов Ю. В. Динаміка розвитку транспортного менеджменту і логістики	110
Кметик С. В. Фактори, що сприяють інноваційному розвитку вищої освіти у сучасному світі: парадигмальні особливості	63		

Резнік Н. П.

Особливості функціонування вітчизняного
біржового товарного ринку
у сучасних умовах 115

Баєв В. В.

Класифікація медичного туризму
в умовах глобалізації міжнародного
медичного простору 119

Дубовкіна М. Ю., Зінченко С. Г.

Інвестування та синергія в транспортних
системах морського порту 126

Слободяник А. М.

Сучасний стан похідних фінансових
інструментів на світових біржових ринках 130

Бояджієв Т. І.

Теоретичні аспекти формування свідомої
поведінки споживача у процесі
реалізації товарів та надання послуг 136

Зур'ян О. В.

Економічна сутність та класифікація
фінансових ризиків 141

Котляров В. О.

Інвестиційно-інтеграційна діяльність
агропромислового комплексу України
в сучасних ринкових умовах 147

Стефен Сінікієм Азаїкі І.

Бідність по-українськи в контексті
світової бідності: спільне і особливе 151

Чжан Лу

Економічний пояс Шовкового шляху:
історія, розвиток, перспективи 154

Захожай В. Б., Братусь Г. А.

Методичні засади формування стратегії
підвищення ефективності діяльності
промислових підприємств 159

Братусь Г. А.

Методичний підхід до розробки збалансованої
оцінки ефективності діяльності сучасних
промислових підприємств 165

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ 171**Sorokin I. I., Chernukha N. M.,****Yanyuk L. V.**

Integrity of modern educational environment:
response to the challenge of time 171

Bakhov I. S.

Theoretical foundations of the university
policultural education 176

Aslanov G. A.

Value attitude to health as a priority
of successful life self-realization
of modern personality 181

Golovach N. V.

Pedagogical conditions of successful
professional adaptation of students in the process
of professional training..... 187

Zakharova A. S.

Special aspects in foreign language
professional education of philology students
in Ecuador..... 192

Shtroble V. V.

Peculiarities of forming preparedness
for future psychologists to develop creativity
in the consultative interaction by means
of training exercises 198

Гончаренко Є. Ю.

Лексико-граматична концептуалізація
ділового мовлення та аспектний переклад
з німецької мови 202

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....207

УДК 342.6

М. І. АНУФРІЄВ

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ВІЙСЬКОВО-ЦИВІЛЬНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Наукові праці МАУП, 2016, вип. 50(3), с. 73–76

Розглядаються питання статусу військово-цивільних адміністрацій, які створені в зоні проведення антитерористичної операції.

У сучасних умовах, коли Україна веде гібридну війну з Російською Федерацією, необхідно було вирішити питання про статус органів місцевого самоврядування в зоні проведення антитерористичної операції. Верховна Рада України 3 лютого 2015 р. прийняла Закон України “Про військово-цивільні адміністрації”, який впорядкував систему органів управління в районах, які не захоплені бойовиками ДНР та ЛНР. Слід зазначити, що державна влада в цих районах була представлена державними адміністраціями, працівники яких практично підтримали сепаратистські настрої місцевого населення, а коли до згаданих районів було введено військові формування Збройних сил України, вони втекли на територію, яка зайнята ворогом. Більшість народних депутатів та депутатів місцевих рад також перейшли на сторону сепаратистів. Таким чином керівництво на місцях було практично відсутнє. Окремі голови місцевих рад відкрито закликали війська Російської

Федерації для того, щоб вони прийшли на землю України.

Прийнятий закон є тимчасовим і, звичайно, має певні недоліки, особливо це стосується адміністративно-правового статусу таких військово-цивільних адміністрацій та деяких інших питань.

Визначимо адміністративно-правовий статус військово-цивільних адміністрацій та інших питань, пов’язаних з їхньою діяльністю, і сформулюємо пропозиції щодо підвищення ефективності їхньої діяльності.

Питання про виокремлення деяких районів Донецької та Луганської областей було поставлене ще на початку агресії Російської Федерації в Україні [1]. Водночас воно не вирішувалося, адже керівництво держави вважало, що як населення, так і особи, які очолювали місцеві державні адміністрації та місцеві ради, зрозуміють, що вони порушують закони України. Проте цього не сталося, почалася війна. Щоб успішно керувати всіма операція-

ми зі звільнення міст і сіл України на Донбасі, було створено антитерористичний центр [2] та прийнято Закон України “Про військово-цивільні адміністрації” [3]. В науковому плані питання щодо військово-цивільних адміністрацій ще не вивчалось, тому ми вперше розглядаємо їх адміністративно-правовий статус.

Військово-цивільні адміністрації, що були створені відповідно до Закону України “Про військово-цивільні адміністрації” [Там само], у своїй діяльності повинні керуватися Конституцією України, Законом України “Про боротьбу з тероризмом” та іншими нормативно-правовими актами.

Основним завданням військово-цивільних адміністрацій у Законі України “Про військово-цивільні адміністрації” (ст. 1) є виконання повноважень місцевих органів виконавчої влади, а також органів місцевого самоврядування, забезпечення безпеки і правопорядку, забезпечення нормалізації життєдіяльності населення, а також безпосередньої участі у протидії диверсійним виявам і терористичним актам. Крім того, працівники військово-цивільних адміністрацій повинні сприяти недопущенню гуманітарної катастрофи в районі проведення АТО (антитерористична операція).

Водночас є питання щодо статусу військово-цивільних адміністрацій, адже у Законі України визначено, що Військово-цивільні адміністрації — тимчасові державні органи, які діють у складі Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Проте головами військово-цивільних адміністрацій стають голови районних та обласних державних адміністрацій і, відповідно, вони передаються у підпорядкування Антитерористичного центру.

Згідно зі штатним розписом голови обласних державних адміністрацій та голови районних державних адміністрацій представляють президентську владу на місцях, в областях та районах. При створенні військово-цивільних адміністрацій частина повноважень президентської гілки влади переходить до Антитерористичного центру, який керує військово-цивільними адміністраціями, про-

те у його складі немає фахівців, які б здійснювали подібні повноваження.

У Законі України “Про військово-цивільні адміністрації” [Там само] визначено також, що структуру військово-цивільних адміністрацій населених пунктів у зоні АТО затверджує керівник Антитерористичного центру, який створено при Службі безпеки України. Пропозиції щодо призначення співробітників відповідної військово-цивільної адміністрації надають керівники обласних військово-цивільних адміністрацій. Безпосереднє керівництво військово-цивільними адміністраціями здійснюють їх керівники.

Цікавим є те, що на роботу до штату військово-цивільних адміністрацій приймаються особи за розпорядженням керівництва Антитерористичного центру, але вони працюють під керівництвом керівників обласних військово-цивільних адміністрацій.

Беручи до уваги те, що голови обласних військово-цивільних адміністрацій мають володіти ситуацією на місцях, то, звичайно, вони повинні призначати керівників та інших працівників військово-цивільних адміністрацій. При чому тут Антитерористичний центр?

Цікавим є й те, що керівництво діяльністю обласних військово-цивільних адміністрацій у сфері забезпечення громадського порядку і безпеки здійснює керівник Антитерористичного центру при Службі безпеки України.

Антитерористичний центр у принципі не має в своєму підпорядкуванні відповідних спеціальних підрозділів чи військових загонів. Спочатку треба повернутися до того періоду, коли починалася антитерористична операція. Справді, тоді проведення всіх операцій було покладено на Антитерористичний центр. Водночас на практиці антитерористичний центр не міг здійснювати антитерористичну операцію на території двох областей, не маючи відповідних ресурсів. До антитерористичної операції в той період були залучені: підрозділи Збройних сил України МВС України, СБУ, військовослужбовці Державної прикордонної служби і Національної гвардії України. Всі вони мали пряме підпорядкування своїм міністерствам і ніяк

не підпорядковувались антитерористичному центру чи СБУ. Тож виконувати їхні накази всі зазначені підрозділи не могли. Тому в перші місяці проведення антитерористичної операції було багато втрат та незрозумілих дій.

Пізніше було створено штаб Антитерористичного центру, і представники всіх силових відомств увійшли до цього штабу. При цьому ми можемо констатувати, що Антитерористичний центр тепер виконує консультативні функції. Тоді виникає питання: навіщо його призначення голів районних військово-цивільних адміністрацій.

Згідно з Законом України військово-цивільні адміністрації населених пунктів утворюються в одному або кількох населених пунктах, у яких сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження. Крім того, як вказано в законі, ради або самоусунулися від виконання своїх повноважень, або просто зникли.

Правова норма виписана правильно, але, відповідно до Конституції України, в такому випадку треба оголосити і провести вибори, адже Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні” [4] не передбачено випадків самоусунення від виконання своїх повноважень органами місцевого самоврядування.

Окремі дослідники вважають, і небезпідставно, що Законом України “Про військово-цивільні адміністрації” [3] порушено також окремі статті Конституції України. Тобто військово-цивільні адміністрації мають право на відповідній території, за погодженням з Антитерористичним центром при Службі безпеки України, здійснювати такі дії:

- встановлювати обмеження щодо перебування у певний період доби на вулицях та в інших громадських місцях без визначених документів;
- тимчасово обмежувати або забороняти рух транспортних засобів і пішоходів на вулицях, дорогах та окремих ділянках місцевості.

Конституція України визначає, що кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування та перебування в громадських

місцях. Крім того, в Конституції України прописано: підрозділи Збройних сил України та інших військових формувань ніким не можуть бути використані для обмеження прав і свободи громадян.

Такі обмеження можливі лише при введенні, на окремі чи всій території країни, надзвичайного або військового стану відповідно до Закону України “Про правовий режим надзвичайного стану” [5].

У Законі України “Про військово-цивільні адміністрації” є багато недоліків, але напрям його застосування необхідний і правильний. Нині на території Донецької та Луганської областей неможливо провести сесії обласних та районних рад і розробити та затвердити певні організаційні заходи. Тому і був прийнятий згаданий закон, який надав більше повноважень керівництву військово-цивільних адміністрацій

Позитивним моментом є й те, що в умовах, які на сьогодні склалися в згаданих областях, є можливість заміщати державних службовців на місцях, які є сепаратистами або просто втекли і не виконують своїх обов’язків, військовослужбовцями військових формувань, утворених відповідно до законів України.

Отже, нині, коли у країні відбувається дискусія про децентралізацію, коли утворюються об’єднання громад, яким передаються кошти і повноваження на території Донецької та Луганської областей, навпаки, треба вирішувати питання про жорстку централізацію влади, яка б сприяла наведенню порядку та припиненню сепаратистських рухів.

З іншого боку, військово-цивільні адміністрації є органами влади, які можуть допомогти стабілізувати ситуацію в районах, де проводиться антитерористична операція, і центральній владі проводити заходи щодо укріплення влади загалом.

Література

1. Російська збройна агресія проти України (2014–2016) [Електронний ресурс] / Матеріал з Вікі-

педії — вільної енциклопедії. — Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B7%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B9%D0%BD%D0%B0_%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%96%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%282014%E2%80%942016%29

2. Закон України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" від 2 верес-

ня 2014 р. № 1669-VII // ВВР України. — 2014. — № 44. — Ст. 2040.

3. Закон України "Про військово-цивільні адміністрації" від 3 лютого 2015 р. № 141-VIII // ВВР України. — 2015. — № 13. — Ст. 87.

4. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // ВВР України. — 1997. — № 24. — Ст. 170.

5. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану" від 16 березня 2000 р. № 1550-III // ВВР України. — 2000. — № 23. — Ст. 176.

Визначено, що подібні державні органи ще не створювалися в незалежній Україні, але ситуація на сході України спонукала до їх створення. Проаналізовано питання діяльності таких формувань і визначено недоліки у їхній діяльності, а також запропоновано окремі шляхи усунення недоліків.

It was determined that these public authorities are not yet established in independent Ukraine, but the situation in eastern Ukraine led to their creation. The analysis of these issues was done and shortcomings in their activities were identified, and some ways to eliminate imperfections were suggested.

Определено, что подобные государственные органы еще не создавались в независимой Украине, но ситуация на востоке Украины побудила к их созданию. Проанализированы вопросы деятельности таких формирований и определены недостатки в их деятельности, а также предложено отдельные пути устранения недостатков.

Надійшла 30 серпня 2016 р.